

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 9

София, 29 септември 2005 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Неделчо Беров

Членове: Стефанка Стоянова

Людмил Нейков

Румен Янков

Живан Белчев

Лазар Груев

Мария Павлова

Емилия Друмева

Владислав Славов

при участието на секретар-протоколита Енита Еникова разгледа в закрито заседание на 29 септември 2005 г. конституционно дело № 6/2005 г., докладвано от съдията Живан Белчев.

Делото е образувано на 30.05.2005 г. по искане на 49 народни представители от XXXIX Народно събрание, на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България.

Оспорва се конституционносъобразността на § 6, т. 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги /ПЗРЗРВКУ/, обн. ДВ, бр.18 от 25. 02. 2005 г., поради противоречието му с чл. 88, ал. 1 от Конституцията.

Вносителите поддържат, че ЗРВКУ е върнат с Указ № 13 от 27. 01.2005 г. на президента на Република България, съгласно чл. 101 от Конституцията. Оспореният текст от закона е § 6, т.3 ПЗР, с който се отменя разпоредбата на чл. 193, ал. 3 от Закона за водите. Твърди се, че този текст от закона не е приет с гласуване, съгласно изискването на чл.88, ал. 1 от Конституцията.

С определение от 17 юни 2005 г., Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество и е конституирал като заинтересувани страни: президента на Република България, Народното събрание, Министерския съвет, министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

В изпълнение на предоставената им от Конституционния съд възможност, становища по делото са депозирали Министерският съвет и министрите на околната среда и водите и на регионалното развитие и благоустройството.

Министерският съвет изразява становище, че процедурата за повторно гласуване на оспорения от президента текст от ЗРВКУ по чл. 73, ал. 4-6 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /ПОДНС/ е спазена. Дори да са нарушени разпоредби от ПОДНС при гласуването на върнатите от президента за повторно обсъждане на конкретни текстове от ЗРВКУ, това не води до тяхната противоконституционност и те не подлежат на проверка от Конституционния съд, след като не могат да се свържат със съдържанието на конституционни текстове. В този смисъл, Министерският съвет сочи установена практика на Конституционния съд.

От друга страна, Министерският съвет твърди, че Народното събрание, при проведените пленарни заседания на 11 и 17 февруари 2005 г. е постигнало съгласие, оспореният от президента текст на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ да не се променя, но да влезе в сила с по-късна дата, за да се даде възможност за подготовката и приемането на подзаконовите нормативни актове по прилагането на ЗРВКУ. Това кореспондираше с нормите на Закона за нормативните актове и Указ № 883 за прилагане на този закон.

Министърът на околната среда и водите изразява становище, че при обсъждането и приемането на разпоредбата на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ, дори да е нарушена разпоредбата на чл. 71, във връзка с чл. 56 ПОДНС, това

нарушение не води до противоречие с конкретна норма от Конституцията, тъй като в нея не е предвиден и не е установен такъв ред за приемане на закони.

Според становището на министъра на регионалното развитие и благоустройството разпоредбата на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ е правилно приета на едно четене, тъй като се касае за норма от приет от Народното събрание закон, след отлагателното вето на президента - чл. 101, ал. 2 от Конституцията. Разпоредбата на чл. 88, ал. 1 от Конституцията има предвид гласуването на законопроекти. Разпоредбата на чл. 101, ал. 1 от Конституцията е специална по отношение тази на чл. 88, ал. 1. В този смисъл е решението на Великото народно събрание от 20.08.1991 г. за процедурните правила по чл.101, ал. 2 от Конституцията /ДВ, бр. 71 от 1991 г./, както и Решение № 5 от 17.05.1995 г. по к.д. № 3/95 г. на Конституционния съд. Това правило е инкорпорирано в чл. 73, ал. 6 ПОДНС на XXXIX Народно събрание.

Конституционният съд, преценявайки доводите на вносителите, на заинтересуваните страни и съображенията на законодателя при приемане на оспорената разпоредба приема за установено следното:

С Указ № 13 от 27.01.2005 г. президентът на Републиката е върнал за ново обсъждане в Народното събрание Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, приет от XXXIX Народно събрание на 13.01.2005 г. От мотивите за връщане на закона е видно, че президентът е оспорил разпоредбата на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ и на основание чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България е върнал закона в тази му част за ново обсъждане в Народното събрание. В тази част от закона е било наложено президентско отлагателно вето, тъй като според него отмяната на чл. 193, ал. 3 от Закона за водите не е в интерес на обществото.

Съобразно процедурните правила на ПОДНС, председателят на Народното събрание е разпоредил на Комисията по околната среда и

водите да докладва пред народните представители Указа на президента заедно с мотивите към него.

В пленарното заседание на Народното събрание на 11.02.2005 г. ЗРВКУ е бил внесен за ново обсъждане от народните представители по повод президентското вето. Обсъждането е започнало с доклад на Комисията по околната среда и водите, последвали са изказвания на народните представители и е приключило с гласуване на президентското вето. Гласували са общо 213 народни представители. От тях 3 народни представители са гласували в подкрепа на закона, 160 народни представители са гласували против закона, т.е. те са подкрепили президентското вето и 50 народни представители са се въздържали. Тъй като вето на президента е било подкрепено, председателстващият пленарното заседание е приложил процедурните правила на ПОДНС като оспорената разпоредба е била внесена отново в пленарната зала с предложенията на народните представители.

Обсъждането на оспорената разпоредба на ЗРВКУ е започнало с доклад на Комисията по околната среда и водите в пленарното заседание на 17.02.2005 г. След доклада на комисията, народната представителка Евдокия Манева е подкрепила своето предложение, което е било предмет на обсъждане. Същото е отхвърлено с гласуване.

След като нейното предложение отново не е било прието, думата е била дадена на докладчика на Комисията по околната среда и водите, за разискване на второто предложение. Аргументацията на авторите е била за създаване на втора алинея на § 7 ПЗРЗРВКУ, което съответствало на волята на народните представители при гласуването на отлагателното вето на президента. След гласуването на окончателната редакция на оспорената разпоредба и предложението на Комисията за нова ал. 2 на § 7, разпоредбите от ПЗРЗРВКУ са били приети. От общо гласували 170 народни представители, за тях са гласували 117, против - 47 и въздържали се - 6.

При установената фактическа обстановка, Конституционният съд счита, че разпоредбата на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ, след наложеното от президента отлагателно вето, не е приета в нарушение на конкретна норма от основния закон.

Твърденията на вносителите, че тази разпоредба от ПЗРЗРВКУ не е била подложена на гласуване от Народното събрание, което според тях е в противоречие с разпоредбите на чл. 88 и чл. 101 от Конституцията, не се оправдават от фактическа и правна страна.

Посочените две разпоредби от Конституцията уреждат две различни хипотези. Докато разпоредбата на чл. 88 , ал. 1 от Конституцията третира въпроса за обсъждането и приемането на законопроектите, което се извършва от Народното събрание на две четения, респ. с две гласувания, разпоредбата на чл.101, ал. 1 от Конституцията урежда въпроса за връщане от президента на приет от Народното събрание закон или на отделни части от него, след упражнено от него отлагателно вето. Когато президентът се възползва от своето право на отлагателно вето по смисъла на чл.101, ал. 1 от основния закон, той упражнява своето конституционно право да участва в законодателния процес в неговия заключителен стадий. Върнатият закон, с оспорване само на отделни части от него, не става законопроект, защото преди да бъде върнат от президента, законът е бил приет от Народното събрание по реда на чл.88, ал.1 от Конституцията и от законопроект е придобил качеството на закон.

Според разпоредбата на чл. 101, ал.2 от Конституцията повторното приемане на закона, след отлагателното вето на президента се извършва на едно четене, респ. с едно гласуване, с квалифицирано мнозинство.

Такова разбиране е имал конституционният законодател при постановяване на своето решение от 20.08.1991 г. за процедурните правила по чл. 101, ал. 2 от Конституцията /вж. ДВ, бр.71/1991 г./. В този смисъл е и практиката на Конституционния съд /Решение № 5 от 17 май 1995 г. по к.д. № 3/95 г/.

В конкретния случай, както се посочи по-горе, след връщане на ЗРВКУ, досежно § 6, т. 3 ПЗР на закона, от гласувалите общо 213 народни представители 160 са подкрепили вето на президента. Обсъждането на процесната разпоредба е продължило и в пленарното заседание на 17.02.2005 г., когато е била гласувана окончателната ѝ редакция с предложението на Комисията за нова ал. 2 към § 7 от ПЗР на закона. Редакцията на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ е отговаряла на волята на мнозинството народни представители гласували за президентското вето при наличието на § 7, ал. 2 ПЗР на закона.

От гореизложеното явствува, че при приемането на § 6, т. 3 ПЗРЗРВКУ, народните представители не са нарушили разпоредбата на чл. 88, ал. 1 от Конституцията или на друга норма от основния закон, поради което искането следва да се отхвърли. Внасянето на оспорената разпоредба от закона в пленарна зала за обсъждане на предложения от народните представители, след като тя вече е била гласувана в заседанието на 11.02.2005 г не представлява процедурно нарушение, още повече, че по същество това не води до подмяна на волята на мнозинството народни представители.

В пленарното заседание на 17.02.2005 г. се е пристъпило към гласуване на окончателната редакция на оспорената разпоредба, допълнена с приетата разпоредба на § 7, ал. 2 ПЗР на закона. Гласуваният текст на § 7, ал. 2 ПЗРЗРВКУ е израз на волята на народните представители, оспорената от президента разпоредба на § 6, т. 3, касаеща отмяната на чл. 193, ал. 3 от Закона за водите, да влезе в сила от 01.06.2005 г.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, Конституционният съд

Р Е Ш И :

Отхвърля искането на 49 народни представители от XXXIX Народно събрание за установяване противоконституционността на § 6, т. 3

от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги /обн. ДВ, бр. 18 от 25.02.2005 г./.

Председател:

Недб&^^еррнов